

Шупта І. М.,
*доцент кафедри публічного управління
та адміністрування
Полтавський державний аграрний університет,
м. Полтава, Україна*

ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ COVID-19

Пандемія COVID-19 негативно позначилася не лише світовій фінансово-економічній системі, проте й суттєво вплинула на права людей, а також на гендерній рівності. Керуючись попереднім досвідом, розуміємо, що жінки й чоловіки по-різному відчують наслідки кризових ситуацій. Пандемія – це ніби перевірка на готовність органів влади та органів самоврядування щодо швидкого реагування в нестандартних ситуаціях, в ситуаціях загрози життю та здоров'ю людей. По всьому регіону Європи та Центральної Азії (регіон ЄЦА) 17 країн та територій вжили загалом 82 заходи, в яких враховуються гендерні аспекти. Це третина від загальної кількості соціально-економічних заходів, вжитих у відповідь COVID-19 (82 заходи із 248). Особливо важливо враховувати гендерну складову в процесі розробки заходів та програм в умовах COVID-19. Для цього необхідно керуватися такими складовими:

1. Гендерна статистика (для чіткого уявлення про стан справ необхідні дані про розподіл хворих чи померлих за статтю. Подібна інформація необхідна для аналізу щодо того, які категорії громадян є більш вразливими у даній ситуації, та яких заходів необхідно вжити, щоб надати їм різну підтримку й допомогу).

2. Цільові групи, зокрема серед тих, хто постраждав від COVID-19 є певні групи, які потребують підтримки. Беручи до уваги той факт, що серед них є представники як чоловічої, так і жіночої статі, різного віку, стану здоров'я та місця проживання, сфери працевлаштування, працівники публічної сфери можуть більш виважено планувати, приймати рішення, керуючись

гендерночутливим підходом у наданні послуг на практиці. Безперечно, що різні життєві ситуації, явища мають різний вплив на чоловіків і жінок. Отримання зворотного зв'язку від цільових груп залежить від налагодженості комунікацій між ними та органами публічної влади [1]. Наприклад, особи, які живуть у ситуації бездомності, стикалися з перешкодами при дотриманні заходів запобігання поширенню COVID-19 і зазнали непропорційного впливу заходів реагування на COVID-19. Так, бездомні жінки були особливо вразливими через перехресну дискримінацію, у тому числі сексуального та гендерно обумовленого насильства. Пандемія ще більше обмежила доступ бездомних чоловіків та жінок до медичних послуг. Прикладами задоволення практичних потреб різних груп жінок та чоловіків в різних країнах в умовах пандемії COVID-19 наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Прикладами задоволення практичних потреб різних груп жінок та чоловіків в різних країнах в умовах пандемії COVID-19 [1,2]

Країна	Заходи
1. Вірменія	Виділення 60 млн доларів Урядом Вірменії на додаткові виплати соціальної допомоги, куди входить, зокрема: 1) одноразової допомоги вагітним жінкам, які не були працевлаштовані до 30 березня, та чоловікам, що втратили роботу після 13 березня, в розмірі 100 000 драм (201 дол. США); 2) одноразова допомога сім'ям з дітьми до 14 років, які постають перед труднощами через скорочення на ринку праці, звільнення офіційних працівників після 13 березня, в розмірі 100 000 драм (201 дол. США) на кожну дитину.
2. США	Доросле населення отримало по 1200 дол., а діти – по 500 дол. Батьки, які доглядають за дітьми, чії школи закрито, отримали 12 тижнів оплачуваної відпустки за сімейними обставинами, що охоплює два тижні оплачуваної відпустки через хворобу на рівні 100% заробітної плати особи, а це до 511 дол. на день. Податковий кредит отримали тимчасові працівники та само зайняті особи. Організація добровольців Alone надає віртуальне спілкування людям похилого віку. Інші організації надають безкоштовні послуги репетиторства дітям, які навчаються віддалено.
3. Італія	У зв'язку із закриттям шкіл та садочків родини з дітьми отримали ваучер на 600 євро, щоб найняти няню під час карантину.
4. Великобританія	З людьми, визнаними найбільш уразливими, встановлюватимуться прямі контакти. У тому числі особисто – у пріоритетному порядку. Була створена гаряча лінія для консультацій та інформування найуразливіших верств населення. Оголошено, що нова місцева система підтримки забезпечить основними продуктами харчування тих людей, які змушені самоізолюватися вдома і не мають підтримки друзів та сім'ї. Державні аптеки підтримуватимуть тих, хто потребує доставки ліків.

3. Канали комунікації з цільовими групами. Перш за все, необхідно мати чітке уявлення про те, різні цільові груп при виборі джерел інформації мають різні уподобання, а публікація інформації виключно на публічних ресурсах органу місцевого самоврядування, зокрема на сайті, офіційній сторінці у соціальних мережах не може автоматично гарантувати фактичної поінформованості різних груп жінок і чоловіків про можливості допомоги та підтримки. Тому у період COVID-19 та карантинних обмежень важливо налагодити успішну комунікацію з цільовими групами, оскільки обмеження доступу до міської ради чи інших структур, несвоєчасність поінформованості про подальшу форму звернення у відповідну структуру, може створити незручності або навіть конфліктні ситуації з боку отримувачів послуг. Потрібно співставити вже наявні канали комунікації з цільовими аудиторіями як органу місцевого самоврядування, так і окремих департаментів, управлінь та інших структур щодо відповідності потребам цільових груп та в разі потреби і можливості або переходити на нові формати спілкування, або поширювати інформацію серед своїх цільових аудиторій про відповідні інформаційні ресурси. Прикладом такої роботи може бути досвід уряду Південної Кореї, який 25 березня 2020 р. анонсував запуск системи розумного міста Smart City Data Hub, яка збиратиме дані про жителів країни для запобігання поширенню корона вірусу [2].

4. Спеціальні інформаційні кампанії. Життєві ситуації навколо жінок і чоловіків мають різний вплив, тому спеціальні інформаційні кампанії повинні бути скеровані не на загал у цілому, а підлаштовуватися під запити конкретних людей. Під час карантину досить загострилася проблема домашнього насильства, в центрі якої значна опинилися (80 %) жіноча половина населення, а також діти, які потребували розробки ефективних дій як для запобігання та подолання проблеми, так і підвищення рівня обізнаності жінок про план безпеки, телефони служб, за допомогою до яких можливо звернутися, коди є потреба.

5. Зворотний зв'язок (з даними, розподіленими за статтю). У процесі

організації різноманітних заходів чи при наданні послуг для різних груп жінок та чоловіків з метою відстеження ефективності запропонованих сервісів вкрай важливо отримувати зворотній зв'язок від бенефіціарів. Існують різноманітні форми та способи для збору зворотного зв'язку. На нашу думку, дуже важливо звернути увагу на стать, вік та місце проживання. Важливо в процесі опитування звернути увагу на такі моменти: чи всі отримувачі послуг задоволені їх якістю, відповідає на питання, хто найчастіше (які категорії людей, з якого району) можуть ними скористатися. Ключовою ідеєю в децентралізації є наближення послуг до доступності та якості незалежно від того, де проживає людина. Саме зворотній зв'язок із цільовими групами дозволяє відстежити ці аспекти на практиці та, відповідно, покращити ситуацію й підвищити рівень довіри з боку населення. Так, наприклад, Фламандська рада у справах літніх людей у Бельгії зв'язується з літніми людьми, організовуючи дзвінки та відеоконференції для інформування про заходи захисту від захворювання на COVID-19.

Таким чином, ситуація навколо COVID-19 змінила уявлення про потреби різних людей. В цих складних ситуаціях необхідно керуватися гендерночутливим підходом при наданні послуг на практиці, виходячи з особливостей віку, можливостей людей різного віку, стану здоров'я та місця проживання, сфери працевлаштування.

Література:

1. Гендер, інструменти, діяльність для посадових осіб місцевого самоврядування: методичні рекомендації (посібник). URL: <https://zt-rada.gov.ua/files/upload/sitefiles/doc1610801721.pdf>. (дата звернення 01.12.21).
2. Обзор мирового опыта по борьбе с коронавирусом от 16 апреля 2020 г. URL: <https://www.gobogdanovich.ru/images/static/koronavirus/obzor-morovogo-opyta-po-borbe-s-koronavirusom-16042020.pdf>. (дата обращения 01.12.21).